

Täysistunto

Torstai 11.2.2016 klo 15.59—21.21

2.4. Suullinen kysymys Itämeren alueen turvallisuustilanteesta (Sari Essayah kd)

Suullinen kysymys SKT 7/2016 vp

Suullinen kyselytunti

Puhemies Maria Lohela: Seuraava kysymys, edustaja Essayah.

Keskustelu

16.51 Sari Essayah kd: Arvoisa rouva puhemies! On todellakin näin, niin kuin ulkoministeri mainitsi, että on herkkä ulkopoliittinen tilanne. Hyvälle ulkopoliitikalle on nyt varmastikin tarvetta, koska sekä Venäjä että Nato-maat ovat viime päivinä ilmoittaneet lisääväänsä sotilaallista läsnäoloa tässä meidän lähialueellamme. Venäjä on sijoittanut ilmatorjuntakalustoa ja on uudelleen järjestämässä joukkojansa tuolla läntisellä sotilasalueella, ja toisaalta Nato-maat ovat vastanneet ilmoittamalla sijoittavansa lisäjoukkoja muun muassa Baltiaan ja Puolaan. Myöskin Iso-Britannia ilmoitti juuri lähettävänsä viisi sota-alusta Itämerelle. Olisinkin kysynyt ulkoministeri Soinilta: Onko hallitus nyt keskustellut tästä kiristyneestä tilanteesta Itämerellä? Ja kun ensi viikolla on EU:n ulkoministereitten kokous, aiotteko nostaa siellä keskusteluun tämän Itämeren alueen kiristyneen tilanteen?

16.52 Ulkoasiainministeri Timo Soini (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Totta kai hallitus vastuullisesti seuraa kaikkea, mitä lähiympäristössä tapahtuu, ja siltä osin myöskin Euroopan tasolla yhteisen ulko- ja turvallisuuspolitiikan osana jatkuvasti mietitään näitä tilanteita. Myöskin on yksi iso asia ja sellainen yhteistoimintamalli kuin 28+2, jossa on Nato-maat, Suomi ja Ruotsi. Tällainen kokous on tulossa Varsovaan ensi kesänä, ja pitäisin erittäin tärkeänä myös sitä, että tätä Itämeren turvallisuustilannetta siellä käsitellään ja että Suomi ja Ruotsi ovat siellä mukana ja vaikuttamassa.

Puhemies Maria Lohela: Pyydän niitä edustajia, jotka haluavat esittää lisäkysymyksiä, ilmoittautumaan.

16.53 Sari Essayah kd (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Aikooko nyt Suomen hallitus olla sitten jollakin tavalla aloitteellinen siinä, että tämä sotilaallinen jännite nimenomaan Venäjän ja länsimaitten välillä näyttää nyt kiristyvän aivan tässä meidän lähialueellamme? Voiko Suomi olla nyt aloitteentekijänä?

16.53 Ulkoasiainministeri Timo Soini (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Suomi toimii jatkuvasti sekä kansainvälisillä foorumeilla — YK:ssa, EU:ssa, yhteistyökumppanina ja Naton kumppanina — että myös kahdenvälisesti. Olen tavannut ulkominis-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2016 vp

teri Lavrovin noin neljän ja puolen kuukauden sisällä kolmesti. Tapasin USA:ssa presidentti Obaman turvallisuuspoliittisen erityisavustajan Susan Ricen, samoin apulaisulkoministeri Blinkenin. Ja kaikkialle vein viestiä siitä, että Suomen kannalta, Pohjolan kannalta ja kaikkien kannalta paras linja ja tavoite on se, että sotilaallinen tai muunkaanlainen jännite ei Itämeren alueella lisäännä, ja siltä osin kuin sellaisia riskejä on, meidän pitää kaikkilla näillä foorumeilla olla vaikuttamassa siinä niin itään kuin länteen. Tämä on hallituksen kirkas linja, ja tämä on muuten myös Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan pitkä linja, joka ei saa riippua siitä, (Puhemies koputtaa) kuka kulloinkin on hallituksessa tai oppositiossa.

16.54 Pekka Haavisto vihr (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On hyvä, että tästä jännitteen noususta Itämerellä keskustellaan. Osittain se johtuu kansainvälisen tilanteen kärjistymisestä ja osittain sitten aseteknologian kehityksestä tällä alueella. Tietysti Nato ja Nato-maat vastaavat tähän omissa puitteissaan, harjoittelevat omaa toimintaansa myös artikla 5:n pohjalta.

Mutta ministeri Soini, te olette tulleet tunnetuksi kovana EU-kriitikkona, ja nyt kuitenkin, kun katsoo Suomen tilannetta, EU:n solidaarisuuslauseke, jota muun muassa Ranska käytti tämän terroristi-iskun yhteydessä, on yksi niitä tukipilareita, joita meillä on turvallisuuspolitiikassamme. Miten näette tällä hetkellä ulkoministerinä tämän EU:n turvallisuusperiaatteen käytön? Pitäisikö EU:n solidaarisuuslauseketta jotenkin harjoitella? Pitäisikö meillä olla EU-maiden kanssa enemmän yhteistoimintaa tältä osin?

16.55 Ulkoasiainministeri Timo Soini (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Huomasin täällä salissa kyllä aika paljon muutakin EU-kriittisyyttä tämän kyselytunnin aikana. Mutta, edustaja Haavisto, olette aivan oikeassa siinä, että kyllä tämä avunantolauseke, joka tuli esiin erityisesti tämän Pariisin terrori-iskun jälkeen, on erittäin huomattava. On täysin selvää, että heti sen iskun jälkeen puolustusministerikokouksessa Ranskan puolustusministeri pyysi kaikilta apua ja kaikki EU-maat sitoutuivat — myös Suomi — auttamaan. Nyt me neuvottelemme siitä, miltä osin me voimme auttaa: onko se mahdollisesti jotain UNIFIL-operaation korjaamista, mahdollisesti jotain (Puhemies koputtaa) Erbil-operaatiota? Lentotunnit on jo annettu.

Eli tämä elää koko ajan. Totta kai on kansainvälistä yhteistyötä: Suomen pitää olla silloin auttamassa, kun on sen aika. (Puhemies koputtaa) Ikävä kyllä tässä maailmassa voi tulla semmoinenkin aika, että me (Puhemies koputtaa) olemme apua tarvitsemassa.

16.56 Pertti Salolainen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Tämä Itämeren alueen tilanne on todella huolestuttava. Siinä on aivan uusia elementtejä, jolloin molemmat osapuolet, länsi ja Venäjä, lisäävät joukkojaan ja asevoimiaan. Tämä ei näytä todellakaan hyvältä. Tässä tilanteessa olisi erittäin tärkeätä, että tulisi lisää signaaleja siitä, että Suomi ja Ruotsi voimakkaasti lisäävät nyt yhteistyötä. On tiedossa, että nämä neuvottelut ovat meneillään ja pyritään tekemään yhteistä puolustuspolitiikkaa, mutta tässä pitäisi aika paljon nopeammin päästä kyllä nyt näissä olosuhteissa eteenpäin.

16.57 Ulkoasiainministeri Timo Soini (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ulkoasiainvaliokunnan varapuheenjohtaja on täysin oikeassa, ja juuri tästä syystä Suomen ja Ruotsin yhteistyötä voimakkaasti viedään eteenpäin myös siellä EU-tasolla. Meillä oli

Pöytäkirjan asiakohta PTK 6/2016 vp

viime viikolla perjantaina puolustusministereiden ja ulkoministereiden yhteiskokous Euroopassa ja tapasin myös siinä yhteydessä Ruotsin puolustusministeri Hultqvistin. Kyllä tämä on ihan selvä asia, että tämä on omalta osaltaan myös se Suomen tapa kehittää meidän suorituskyykyämme, tehdä yhteistyötä, ja tämä on myöskin pitkäaikainen, ymmärtääkseni suurta yhteisymmärrystä nauttiva linja, jonka kautta Suomi omalta osaltaan huolehtii omasta turvallisuudestaan mutta tuo omalta osaltaan myös vakautta sotilasliittoihin kuulumattomana yhteistyöllä tällä alueella.

Kysymyksen käsittely päättyi.